

Міністерство культури та інформаційної політики України
Національний заповідник «Хортиця»
Запорізьке наукове товариство ім. Я. Новицького

ПРОГРАМА
XI НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІСТОРІЯ ЗАПОРІЗЬКОГО КОЗАЦТВА В ПАМ'ЯТКАХ ТА
МУЗЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ»

14–15 грудня 2023 р.

Порядок проведення конференції:

14 грудня:

- 09.30–10.00 – реєстрація учасників.
- 10.00–13.00 – відкриття та пленарне засідання.
- 13.00–16.00 – секційні засідання.

15 грудня:

- 10.00–12.30 – секційне засідання.
- 12.30–13.00 – підведення підсумків роботи конференції.

Регламент:

- доповіді на пленарному засіданні до 15 хвилин.
- доповіді на секціях до 10 хвилин.
- обговорення доповідей до 10 хвилин.

Відкриття конференції та пленарне засідання (14 грудня 2023 р.
10.00–13.00). **Модератор: В.Д. Саричев**, доктор філософії (Ph.D).

Відкриття конференції

Охріменко Світлана Григорівна – т.в.о. генерального директора Національного заповідника «Хортиця».

Рутковська Ольга Анатоліївна – начальник відділу координації діяльності заповідників департаменту культурної спадщини Міністерства культури та інформаційної політики України.

Білівненко Сергій Миколайович, к.і.н. – заступник декана з наукової роботи факультету історії та міжнародних відносин Запорізького національного університету, в.о. завідувача кафедри джерелознавчих студій та суспільних комунікацій, Голова правління Наукового товариства ім. Я. Новицького.

Пленарне засідання

Щербак Віталій Олексійович, д.і.н. (Київ). Запорозьке козацтво на міжнародній арені в другій половині XVI ст.

Чухліб Тарас Васильович, д.і.н. (Київ). Посольства кошового отамана Івана Сірка до Польщі. 1670-ті роки.

Синяк Іван Леонідович, к.і.н. (Київ). Коліївщина 1768 року в документах фонду «Архів фортеці Святої Єлизавети» Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Додонов Роман Олександрович, д.ф.н. (Київ) Перспективні напрями захисту культурної спадщини в умовах російсько-української війни.

Тереза Мареш, доктор габілітована (Бидгощ, Польща). Рефлексія на тему знань українських студентів, які навчаються в Польщі, про Богдана Хмельницького.

Гаврилюк Надія Овксентіївна, д.і.н. (Київ). Моніторинг пам'яток археології у зоні руйнації Каховським водосховищем.

Векленко Віктор Олексійович, Маріна Зоя Василівна, к.і.н., Ромашко Олександра Володимирівна, к.і.н. (Дніпро). Ставрографічні матеріали з прикордоння Запорозжя та Гетьманщини в фондах Громадського історико-етнографічного ставрографічного Музею Хреста.

Саричев Вячеслав Дмитрович, доктор філософії (Ph.D.) (Запоріжжя). Хортицька Січ: до питань походження та локалізації.

Секція 1. Історія запорозького козацтва: сучасний стан та напрямки досліджень (14.12.2023 р. 13.00–16.00).

Модератор: С.В. Дударенко.

Дударенко Сергій Валерійович (Запоріжжя). Запорозька Січ та Запорозьке козацтво як цивілізаційний фактор в історії України.

Тубольцев Олег Валентинович (Запоріжжя). Розвиток фортифікаційних укріплень Запорізького краю доби козацтва (XV–XVIII ст.).

Висотін Микола Борисович (Київ). Турецький полон Богдана Хмельницького. Історіографія проблеми.

Мільчев Володимир Іванович (Запоріжжя). «Запорожець»: зміна соціальних сенсів у другій половині XVIII ст.

Стахів Людмила Степанівна (Дніпро). Лоцмани Дніпрових порогів: підходи до вивчення в сучасних історичних дослідженнях.

Кравцова Олена Володимирівна (Запоріжжя). «Скарб козацький: descripta et exhibet».

Чередниченко Михайло Анатолійович (Запоріжжя). Хліб в культурі харчування, традиціях та звичаях запорозьких козаків в XVI–XVIII ст.

Пачковська Олена Леонідівна (Запоріжжя). Взаємовідносини українського населення Степової України та німецьких колоністів XIX – початку XX століття: вплив української національної кухні на харчові уподобання переселенців.

Сурченко Олександр Сергійович (Запоріжжя). До питання про козацькі атрибути і символи на сучасних емблемах Збройних Сил України.

Жакова Ірина Геннадіївна, к.і.н (Запоріжжя). Козацький ідеал у спогадах діячів Перших визвольних змагань.

Тітова Ірина Сергіївна (Запоріжжя). Наукові видання кін. XIX – першої половини XX ст. з історії запорозького козацтва в фондovій колекції Національного заповідника «Хортиця».

Моїсеєнко Світлана Петрівна (Запоріжжя). Літературний образ Запорозької Січі: до питання використання творів художньої літератури в екскурсійній практиці.

Палійчук Олена Вікторівна (Запоріжжя). Традиції козацької педагогіки у вихованні дітей дошкільного віку в умовах дистанційного навчання.

Секція 2. Історія запорозького козацтва в музейній практиці.

(14.12.2023 р. 13.00–16.00)

Модератор: А.Ю. Василенко.

Копилова Світлана Володимирівна, к.ф.н. (Запоріжжя).
Відображення теми козацької битви експозиційними засобами.

Василенко Анастасія Юріївна (Запоріжжя). Мультимедійні технології в оновленій експозиції Музею історії запорозького козацтва.

Черзік Наталія Юріївна, PhD. (Запоріжжя). Козацькі старожитності та пам'ятки з о. Хортиця в музейних виданнях другої половини XIX – початку XX століття: аспекти атрибуції та експонування.

Шелеметьєва Тетяна Іллівна (Запоріжжя). Нові надходження 2023 р. козацьких старожитностей з о. Хортиця у фондовому зібранні Національного заповідника «Хортиця».

Денисенко Андрій Олександрович (Запоріжжя). Нові надходження пам'яток суднобудування до відділу реставрації Національного заповідника «Хортиця» в 2023 р. та превентивні заходи зі стабілізації їх стану.

Петрашина Поліна Данилівна (Запоріжжя). Атрибутація пічних кахлів початку XVIII ст. за матеріалами археологічних досліджень Кам'янської Січі 2009–2021 рр.

Будникова Аліна Анатоліївна (Запоріжжя). Предмети декоративно-прикладного мистецтва з срібла XVI–XVIII ст. в фондovій колекції Національного заповідника «Хортиця».

Головаха Роман Васильович, к.т.н. (Запоріжжя). Впровадження в Національному заповіднику «Хортиця» технології вакуумного циклічного просочення рідкими консерваційними сумішами на прикладі реставрації експоната: Замок дверний XIV–XV ст. КН-8764/М-2250.

Кулігіна Ольга Олексіївна (Запоріжжя). Зберігання предметів текстилю: загальні підходи до безпечного облаштування музейних сховищ.

Митрофанова Тетяна Григорівна (Запоріжжя). Впровадження зеленого туризму в історико-етнографічному комплексі «Козацький зимівник» Національного заповідника «Хортиця»

Дерев'янка Наталія Петрівна, к.с.н. (Запоріжжя). Проектні пропозиції щодо історично-етнографічного комплексу «Козацький зимівник» Національного заповідника «Хортиця».

Секція 3. Пам'ятки історії, археології та природи Великого Лугу.

(15.12.2023 р. 10.00–12.30)

Модератор: С.Г. Охріменко.

Волков Анатолій Володимирович (Запоріжжя). Археологічні знахідки на о. Хортиця після падіння рівня води внаслідок зруйнування Каховської ГЕС у 2023 р.

Єльников Михайло Васильович (Запоріжжя). До кількості золотоординських городищ в урочищі Кучугури та перспективи їх дослідження.

Никоненко Дмитро Дмитрович (Запоріжжя). Археометричні дослідження старожитностей Національного заповідника «Хортиця».

Білівненко Сергій Миколайович (Запоріжжя). Великий Луг в усноісторичних наративах мешканців Нижнього Подніпров'я.

Сурченко Сергій Володимирович (Запоріжжя). Античні та середньовікові автори про заселеність територій суміжних з о. Хортиця.

Векленко Віктор Олексійович (Дніпро). Експедиція мічмана Нелединського у Присамар'ї 1736 року.

Власов Олег Юрійович (Запоріжжя). Етимологія топоніму «Хортиця» у працях дослідників XIX – початку XXI ст.

Василенко Сергій Валентинович (Запоріжжя). Дослідження шкоди рослинному та тваринному світу острова Хортиця, яка зумовлена знищенням греблі Каховської гідроелектростанції.

Муленко Михайло Андрійович (Запоріжжя). Вплив руйнування Каховської ГЕС та зміни гідрорежиму водосховища на екосистему заплави та узбережжя острова Хортиця.

Шелегеда Віталій Іванович, Прищепя Дмитро Сергійович (Запоріжжя). Ящірки Національного заповідника «Хортиця»: просторовий розподіл та загрози існування місцевих популяцій.

Шелегеда Віталій Іванович, Кобець Софія Сергіївна (Запоріжжя). Самовідновлення рослинності на порушених ландшафтах річки Верхня Хортиця в районі м. Запоріжжя після підриву греблі Каховської ГЕС.

Завершення роботи конференції (15 грудня 2023 р. 12.30–13.00).

ЗАКЛАДИ-УЧАСНИКИ

Міністерство культури та інформаційної політики України
Інститут історії України НАН України
Інститут української археографії та джерелознавства
ім. М.С. Грушевського НАН України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Науково-дослідний інститут українознавства (Київ)
Університет Казимира Великого (Бидгощ, Польща)
Національний заповідник «Хортиця» (Запоріжжя)
Запорізький національний університет
Наукове товариство ім. Я. Новицького (Запоріжжя)
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара
Громадський історико-етнографічний ставрографічний Музей Хреста
(Дніпро)
Хортицька національна академія (Запоріжжя)
Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та
екскурсій учнівської молоді Запорізької обласної ради

Національний заповідник «Хортиця»

вул. Старого Редуту, 9

м. Запоріжжя, Україна, 69017

zapovidnik@ukr.net

(061) 280-60-60

(066) 324-55-48